

Notitie Natuurbeschermingswet 1998 uitbreiding camping te Gasselte

Datum: 13-01-2015
Auteur: Drs. D.E. Heidinga, Buro Bakker adviesburo voor ecologie
In opdracht van: Dhr. C. Hadderingh, Landschapscamping Sparrenhof

Aanleiding

De eigenaar van landschapscamping Sparrenhof te Gasselte is voornemens de camping uit te breiden en enkele wijzigingen in de inrichting door te voeren. De voorgenomen activiteit is strijdig met het huidige bestemmingsplan en derhalve is verzocht dit te wijzigen. In het kader van de bestemmingsplanwijziging is verzocht de effecten op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Drouwenerzand in kaart te brengen. Onderhavige notitie doet verslag van dit onderzoek.

Voornemen

De camping ligt aan Kamplaan 1 te Gasselte in de gemeente Aa & Hunze (provincie Drenthe). De camping bevindt zich ten oosten van de dorpskern, aan de rand van de bebouwde kom. Momenteel heeft de camping 40 standplaatsen en met de uitbreiding komen daar 30 bij. De camping ligt op ca. 300 m afstand van Natura 2000-gebied Drouwenerzand. In figuur 1 is de ligging van de camping ten opzichte van het Drouwenerzand weergegeven.

De camping richt zich vooral op mensen van 50 jaar en ouder die op zoek zijn naar een rustige plek in een natuurrijke omgeving. Deze mensen gebruiken de camping als basis van waaruit ze de omgeving veelal wandelend of fietsend verkennen.

De gasten gebruiken als aanrijroute naar de camping over het algemeen de route N34, N378, Julianalaan, Kamplaan. Indien zij met de auto erop uit trekken volgen ze over het algemeen dezelfde route.

Figuur 1. Situering camping (aangeduid met rode ovaal) ten opzichte van Natura 2000-gebied Drouwenerzand (geel gekleurd vlak). Bron figuur: Google earth Pro.

Natura 2000-gebied Drouwenerzand

Natura 2000-gebied Drouwenerzand is een actief stuifzandgebied op de flank van de Hondsrug, waarin centraal een actieve stuifzandkern voorkomt. Het Drouwenerzand is ontstaan door overmatige begrazing van schapen en plaggenwinning in de 18^e en 19^e eeuw. Daarna is een uitgestrekte begroeiing ontstaan met jeneverbesstruwelen die nog steeds aanwezig is in het noordelijke en oostelijke gedeelte. Het stuifzand is in het begin van de 20^e eeuw gedeeltelijk beteugeld door bebossingen met grove den. De begroeiing van het heuvelachtige terrein bestaat in het oostelijke deel naast jeneverbes uit struikheide en grote oppervlakten kraaiheide en oude eikenbossen. Het Drouwenerzand verschilt van andere Drentse stuifzandterreinen omdat het zand mineralenrijk is (Ministerie van EZ, 2013). In tabel 1 staan de instandhoudingsdoelen die zijn geformuleerd voor dit Natura 2000-gebied.

Habitatype	Oppervlakte	Kwaliteit
H2310 Stuifzandheide met struikhei	behoud	verbetering
H2320 Binnenlandse kraaiheidebegroeiingen	behoud	behoud
H2330 Zandverstuivingen	behoud	behoud
H5130 Jeneverbesstruwelen	behoud	verbetering
H6230 *Heischrale graslanden	behoud	verbetering
H9190 Oude eikenbossen	uitbreiding	verbetering

Tabel 1. Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Drouwenerzand

Mogelijke effecten

Het Drouwenerzand is alleen aangewezen voor habitattypen, niet voor soorten. Dit betekent dat eventuele verstoringseffecten tijdens de realisatie van de uitbreiding of het latere gebruik van de

camping niet aan de orde zijn. Dit geldt ook voor een eventuele toename van het aantal bezoeken aan het Drouwenerzand ten gevolge van de uitbreiding. Alleen fauna is gevoelig voor verstoring door geluid of aanwezigheid van mensen, habitattypen zijn dat niet.

Toename van het aantal bezoekers van het Drouwenerzand als gevolg van uitbreiding van de camping zou in principe wel tot mechanische effecten kunnen leiden, door een toename van betreding van habitattypen. De recreanten in het Drouwenerzand worden echter geacht tijdens hun verblijf de paden te volgen en daar niet van af te wijken. Daarom zijn ook mechanische effecten niet aan de orde.

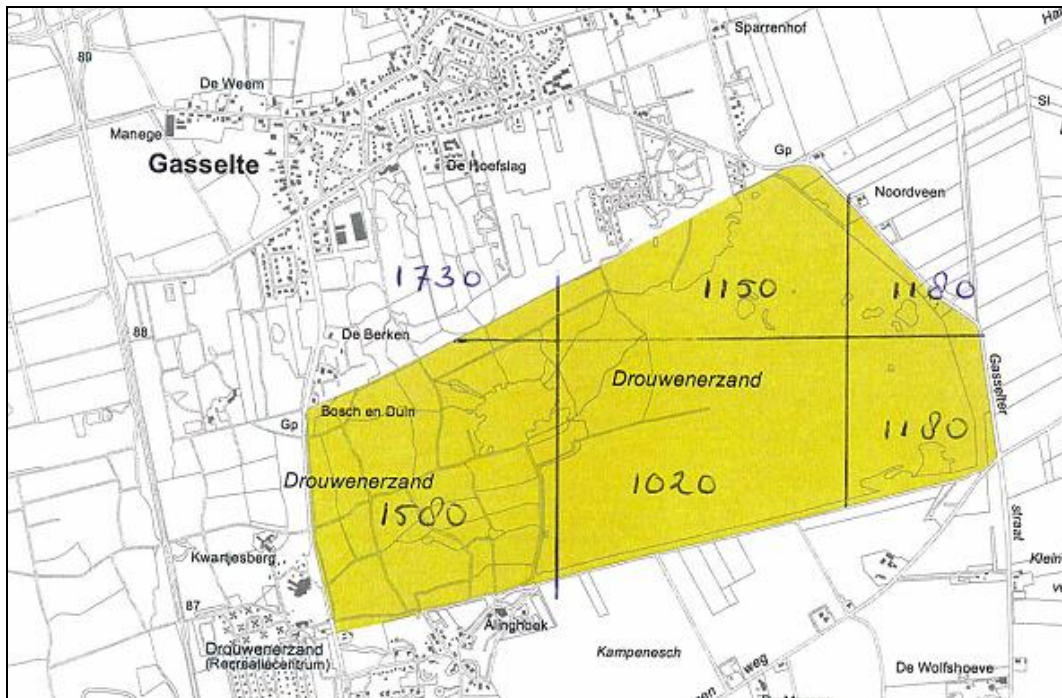
De enige storingsfactor die daadwerkelijk effect zou kunnen hebben op de beschermde waarden van het Drouwenerzand is een toename van de stikstofdepositie op dit gebied als gevolg van een toename van het aantal verkeersbewegingen (auto) rond het Natura 2000-gebied vanaf de camping. De habitattypen van het Drouwenerzand zijn alle gebonden aan voedselarme condities, het zijn plantengemeenschappen van arme (stuif)zandgronden. Dit maakt ze zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Overmatige stikstofdepositie heeft zowel een verzurend als vermestend effect. Indien er een overmaat aan stikstof aanwezig is, kan dit leiden tot achteruitgang van de kwaliteit van de habitattypen. Plantensoorten van voedselarme en soms iets gebufferde condities kunnen dan worden verdrongen door snelgroeiende, concurrentiekrachtige soorten als pijpenstrootje en andere grassen. Ook in het Drouwenerzand is er sprake van een overmaat van stikstofdepositie door een te hoge aanvoer van stikstof via de lucht. Hieronder wordt daar verder op ingegaan.

Gevoeligheid voor stikstofdepositie en huidig achtergrondniveau

Zoals hierboven aangegeven, zijn de habitattypen van het Drouwenerzand gevoelig voor stikstofdepositie. In onderstaande tabel is de kritische depositiewaarde (KDW) voor de habitattypen weergegeven. Dit is de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische stikstofdepositie.

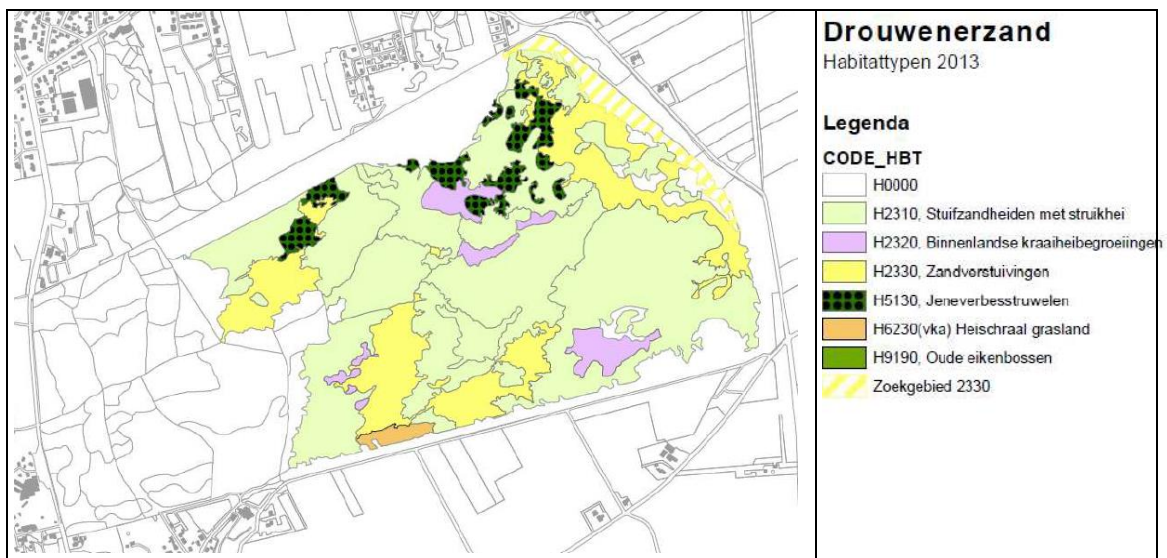
Habitatype	KDW in mol N/ha/j
H2310 Stuifzandheide met struikhei	1071
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	1071
H2330 Zandverstuivingen	714
H5130 Jeneverbesstruwelen	1071
H6230 *Heischrale graslanden	857
H9190 Oude eikenbossen	1071

Tabel 2. Kritische depositiewaarden habitattypen Natura 2000-gebied Drouwenerzand. Op basis van: Van Dobben et al., 2012

Figuur 2. Stikstofdepositie (totaalstikstof) in 2013 op Natura 2000-gebied Drouwenerzand. Bron: <http://geodata.rivm.nl/qcn/>, geraadpleegd januari 2015

In de onderstaande figuur is de habitattypenkaart van het Drouwenerzand weergegeven.

Figuur 3. Habitattypenkaart Drouwenerzand. Ontleend aan: Provincie Drenthe, 2013. Habitatype H9190 Oude eikenbossen komt niet in het gebied voor

Uit een vergelijking van de habitattypenkaart met de achtergronddepositie volgt dat de kritische depositiewaarden van de habitattypen in het gebied worden overschreden, met uitzondering van het centrale deel van het Natura 2000-gebied. Hier bedraagt de achtergronddepositie in 2013 1020 mol N/ha/j.

Een toename van de stikstofdepositie in de delen waar reeds sprake is van overschrijding van de KDW zou tot negatieve effecten op de aanwezige habitattypen kunnen leiden. Hieronder wordt geanalyseerd in hoeverre de uitbreiding van de camping tot dergelijke effecten kan leiden.

Effectanalyse

Er kunnen alleen effecten optreden op de beschermde waarden van het Drouwenerzand indien de uitbreiding van de camping leidt tot een merkbare toename van de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Dat is het geval indien er in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied, op het bestaande wegennetwerk, meer motorvoertuigbewegingen zullen plaatsvinden. Het huidige gebruik van de camping en de daaraan gekoppelde voertuigbewegingen zijn onderdeel van de bestaande achtergronddepositie.

Zoals eerder aangegeven wordt voor de aanrijroute naar de camping meestal de route N34, N378, Julianalaan, Kamplaan gebruikt. Dit is ook de meest gebruikte route bij het verlaten van de camping en voor het ondernemen van dagtochten. Deze wegen liggen op zodanige afstand van het Natura 2000-gebied dat het gebruik van deze wegen door een beperkt aantal extra motorvoertuigen niet zal leiden tot een meetbare toename van de stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied. Alleen in de directe nabijheid van een weg kan sprake zijn van een meetbare verhoging van de stikstofdepositie. De wegen die direct grenzen aan het Natura 2000-gebied, te weten de Gasselterstraat en de Dikmeerweg, worden echter amper tot niet gebruikt door de campinggasten. Daarnaast verplaatsen de campinggasten zich voornamelijk wandelend en fietsend door de omgeving.

Figuur 4. Wegen die grenzen aan het Drouwenerzand. Bron: Google earth Pro

Bij onderzoek naar de gevolgen van de toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van twee recreatieve ontwikkelingen in Appelscha bleek dat een toename van de verkeersdruk van 600 tot 1000 motorvoertuigen per etmaal leidt tot een toename van de stikstofdepositie van maximaal 4 mol N/ha/j op een op 60 meter van de weg gelegen heidegebied (onderdeel van het Drents-Friese Wold) (Buro Bakker, 2014). Hierbij betrof het secundaire wegen, vergelijkbaar met de wegen langs het Drouwenerzand.

Op basis van deze gegevens kan een inschatting worden gemaakt van de maximaal mogelijke toename van de stikstofdepositie als gevolg van een toename van de verkeersdruk door de uitbreiding van de camping op de wegen direct grenzend aan het Drouwenerzand. Indien als worst case scenario wordt aangenomen dat de helft van de 30 extra campinggasten *wel* gebruik zou maken van de wegen die grenzen aan het Drouwenerzand, betekent dit een toename van 30 motorvoertuigen per etmaal op deze wegen. Dit aantal verkeersbewegingen zou kunnen leiden tot een maxi-

male toename van de stikstofdepositie van 0,1 (4/1000 x 30) tot 0,2 (4/600 x 30) mol N/ha/j op de dichtstbijzijnde habitattypen in het naastgelegen Drouwenerzand.

In werkelijkheid trekken de meeste gasten er wandelend en fietsend op uit en als ze de auto gebruiken volgen de gasten meestal de beschreven aanrijroute. Het werkelijk aantal verkeersbewegingen op de wegen langs het Drouwenerzand door de gasten zal dan ook veel geringer zijn dan de hierboven aangegeven 30 motorvoertuigen per etmaal. Daarbij komt dat de camping gedurende 5 maanden per jaar gesloten is. De werkelijke toename van de stikstofdepositie op het Drouwenerzand zal dan ook veel minder dan 0,2 mol N/ha/j bedragen. Van een meetbare toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Drouwenerzand zal geen sprake zijn. Het optreden van significante effecten op de instandhoudingsdoelen als gevolg van de uitbreiding van Landschaps-camping Sparrenhof kan worden uitgesloten.

Bronnen

- *Buro Bakker (2014); Passende beoordeling in verband met ontwikkelingen in het Bosberggebied bij Appelscha*
- *Ministerie van Economische Zaken (2013); Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Drouwenerzand*
- *Van Dobben, H.F., Bobbink, R., Bal, D. & Van Hinsberg, A. (2012); Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397, Alterra, Wageningen*
- *Provincie Drenthe (2013); Habitattypenkaart Drouwenerzand*
- *Grootschalige Depositiekaarten Nederland op <http://geodata.rivm.nl/gcn/>, geraadpleegd januari 2015*
- *Google earth Pro*